

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Principia Juris Canonici : Ex Libro ... Decretalium Gregorii
IX. Pontificis M / Antehac In Alma & Archi-Episcopali
Benedictina Universitate Salisburgensi**

König, Robert

Salisburgi, 1725

VD18 80460518

7. De Traslatione Episcopi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61781](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61781)

Episcopum electum, & Ecclesiam perficiat, & consummet. per *c. fin. de Translat. Episc.* Deinde, quod tribuat plenitudinem Episcopalis officii, ita ut Episcopus consecratus non tantum ea, quæ jurisdictionis sunt, sed & ea, quæ sunt Ordinis, hoc est, quæ jure Divino & Ecclesiastico Ordini Episcopali annectuntur, exercere possit. *d. c. transmissam. 15. h. t.* Excipitur Archi-Episcopus, qui etsi consecratus, attamen ante susceptum pallium se Archi-Episcopum nuncupare nequit, nec exercere ea, quæ ei ut Archi-Episcopo competunt, sive Ordinis sint, sive jurisdictionis, puta majoris, ut concilium provinciale indicare, aut provinciam visitare &c. *c. quod sicut 28. §. super eo. 7. præterea. h. t.*

Planè sicut Episcopo per confirmationem datur quidem potestas exercendi ea, quæ sunt jurisdictionis, non quæ sunt Ordinis, donec consecratus sit; ita etiam Abbati electo per confirmationem confertur quidem potestas jurisdictionis, non autem Ordinis, sed hæc primùm confertur per benedictionem, ubi usus habet, ut abbates benedicantur. Quod addo: quia ubi id usus non habet, cum ibi confirmatio benedictionis vim & firmamentum contineat, ideo per solam consummationem inibi omnis non tantum jurisdictionis, sed etiam Ordinis potestas Abbati confertur, modò sacerdos ordinatus sit. arg. *c. alienationes. causa 12. q. 2. & ibi Glossa in V. consecrandus. in fine. Pirhing b. t. num. 402.*

TITULUS VII.

De Translatione Episcopi.

SUMMARIA.

1. Translationis homonymia. 2. Et definitio.
3. Quò jure prohibeatur translatio Episcoporum?
4. Quis transferat Episcopos? 5. Et alios Prælatos inferiores.
6. Quis, & an etiam inditus transferri possit?

7. Ad translationem requiritur licentia superioris
8. Justa causa, 9. Et gradatio.
10. Effectus translationis. 11. Quando incipiat vacare beneficium translato Episcopi? 12. Aut alterius Beneficiati?
13. Quid requiratur ad translationem Ecclesia de loco ad locum?

§. I.

Translatio, si specificè sumatur, juxta *Rubricam* de solo Episcopo intelligitur; genericè autem accepta etiam in aliis Prælatiis, ac quibusvis Beneficiatis locum habet. *c. 37. causa 7. q. 1. c. 7. de Consuet. c. 5. de Rev. permitt.* Et hoc posteriori sensu.

§. II.

Definitur Translatio, quòd sit personæ Ecclesiasticæ ab una Ecclesia ad aliam auctoritate Superioris ex legitima causa facta transpositio, seu commutatio. Ità DD. communiter.

§. III.

Causa efficiens Translationis duplex est, remota & proxima. Remota est jus permittens & approbans Translationem ex justa causa factam, regulariter enim est prohibita. *c. 19. 34. & passim causa 7. q. 1.*

Controversia est, quanam lege translatio Episcoporum sit prohibita: an Ecclesiasticâ, vel Divinâ? Negotium facessit *c. 2. & 3. h. t.* ubi dicitur, conjugium spirituale inter Episcopum & Ecclesiam suam non humana, sed Divina potius potestate dissolvi: & fortius esse hoc spirituale vinculum, quàm carnale; at dissolutio matrimonii carnalis, præcipuè consummati, jure Divino est prohibita, *Matth. c. 19.* ergò & dissolutio Matrimonii spiritualis per translationem, ut arguit *Fagn. c. quanto 3. h. t. n. 2.* Nihilominus verius videtur, translationem Episcoporum propriè ac strictè loquendo non immediatè ex Divina constitutione, sed Ecclesiastica solum lege seu traditione esse prohibitam: quia Christus nihil determinatè præcepit, aut tradidit de officio Episcoporum perpetuo ac insolubili, sed id Ecclesiæ

fiæ, & suo in terris Vicario disponendum requirit, cum quandoque ad bonum Ecclesiæ universalis regimen necessarium sit sedium mutationes fieri. *c. 35. causâ 7. q. 1.* Et certe non ita facilè sicut passim videmus, permitterentur Episcoporum translationes, si Divino jure forent prohibitæ. Nec refragantur *c. 2. & 3. h. t.* cum enim dicitur conjugium spirituale inter Episcopum & Ecclesiam non humanâ, sed divinâ potiùs auctoritate dissolvi; id intelligendum est remotè & originaliter, quatenus scilicet summi Pontifices supremam suam potestatem (per quam solam translatio Episcoporum fieri potest, ut dicemus) non ab hominibus, sed ad Deo acceperunt *Matth. 16. Joan. ult.* non verò accipi debet, quasi immediate ex Divina institutione sit insolubile. *Laym. in d. c. 2. n. 9.* Quod ex *d. c. 2.* opponitur, fortiùs esse spirituale vinculum, quàm carnale verum est ratione durationis: quia matrimonium carnale morte solvitur *ad Roman. 7.* spirituale autem non tollitur per mortem ob impressum characterem indelebilem, ita ut Episcopus resuscitatus teneatur redire ad propriam Ecclesiam. *Zoëf. h. t. n. 2.*

Causa efficiens proxima Translationis est Superior Ecclesiasticus, per quem fit translatio. Ut autem scias, per quem fieri possit, & debeat.

4 Dico I. Episcopos, aliòsque Prælatos iis Superiores, puta Archi-Episcopos, Primates, Patriarchas, & Cardinales transferre pertinet ad solum S. Pontificem, *c. 1. 2. & 4. h. t.* ita ut neque Patriarchis, aut Archi-Episcopis, tametsi ad eos confirmatio electi Episcopi spectaret, arg. *d. c. 1. & c. 34. causâ 7. q. 1.* neque Legatis à latere competat illa potestas transferendi, nisi speciale desuper mandatum habeant. *c. 3. & 4. de Officio Legati.* Ratio est, quòd translatio Episcoporum, etiam confirmatorum tantùm, sit una ex causis majoribus, quæ specialiter soli S. Pontifici sunt re-

servata. *Text. & Panorm. in d. c. 1. h. t.* Ratio autem rationis est: quia inter Episcopum & Ecclesiam intercedit verum & perfectum matrimonium spirituale, quod initiatur in Electione, ratificatur in confirmatione: atque confirmatur in Consecratione. *d. c. 4. eod.*

Dico II. Abbates, aliòsque Prælati, & Beneficiati Episcopis inferiores ad alias Ecclesias transferri possunt à proximo suo Superiore, videlicet ab Episcopo, si v. g. Abbas non sit exemptus *c. 37. causâ 7. q. 1. c. 8. causâ 18. q. 2.* si autem exemptus sit, & immediate Sedi Apostolicæ subjectus, transferri debet vel à S. Pontifice, vel ab ejusdem Legato de Latere in provincia existente; quamvis enim Legatus de Latere Episcopos transferre nequeat, secundùm priùs dicta, potest tamen transferre alios Prælatos inferiores etiam exemptos. *c. 36. de Elect. in 6.* Ratio est, quia translationem inferiorum Prælatorum aut Beneficiatorum, ut causam graviorem, Romana Sedes sibi non reservavit, sicut translationem Episcoporum, aliorumque iis superiorum; Ratio autem rationis, & discriminis ea datur, quòd inter illos & inter Ecclesiam non ita propriè matrimonium spirituale contrahi censeatur, licèt in latiori sensu Ecclesiarum sponsi dicantur. *c. 4. causâ 21. q. 2.*

Porrò si Ecclesia, à qua aliquis transfertur, non sit subjecta jurisdictioni ejusdem Superioris, cui subjecta est Ecclesia, ad quam transfertur, tunc requiritur consensus Episcoporum utriusque Ecclesiæ. *s. 4. de Renunt. c. fin. de Cleric. peregr. Pirrhing. h. t. n. 10.*

Connexa questio est: an Capitulum Sede Episcopali vacante Abbatem, vel alium Beneficiatum inferiorem transferre, eique licentiam ad aliam Ecclesiam, vel Diocesim transeundi dare possit? Negativam tenet Glossa in *c. cum olim. de Maj. & Obed.* eò quòd hæc translatio, seu licentiæ concessio sit quasi alienatio & donatio personæ: cum

K

ergo

ergo Capitulum res Ecclesiæ alienare nequeat *cap. 42. causâ 18. q. 2.* multò minùs poterit alienare personam: majoris namque personæ, quàm res aestimantur. *c. 24. causâ 12. q. 1.* Sed affirmativa communis est, à qua neque ego discedo: quia hæc licentiæ concessio est purus actus jurisdictionis; quæ autem jurisdictionis sunt, à Capitulo sede vacante fieri possunt per *c. 3. de Supplenda negl. Prælat. in 6.* Neque alienationem personæ, nisi improprie dixeris: si enim vera esset alienatio, etiam ab Episcopo, vel Abbate fieri non posset sine solennitatibus ad alienationem requisitis, quod tamen liquidò falsum est per *c. si Religiosus. de Elect. in 6.* Accedit diversitatis ratio: nam in locum Abbatis vel alterius Clerici Ecclesiam & beneficium suum deserentis protinùs potest substitui alius, & ordinariè per hoc Diocesis aut Ecclesia non damnificatur; quod non est in alienatione rerum, quæ communiter est perniciofa, nec potest haberi alia similis, quæ priori alienatæ substituatur.

§. IV.

¶ *Objectum* Translationis est persona, quæ transfertur ab una Ecclesia ad aliam. Transferri autem possunt Cardinales. *c. 3. de Postulat. Archi-Episcopi. c. 4. Eod. Episcopi per Rubr. & text. h. t. Abbates. c. 7. de Consuet. Præpositi per c. 22. de Elect. & denique Beneficiatus quilibet. c. 5. de Rer. permut.*

Dubitari nonnihil potest, an quis etiam invitus transferri queat? Affirmo, si id necessitas, vel communis aliqua Ecclesiæ utilitas exigat. *c. pen. & ult. causâ 9. q. 3.* quia plurimorum in Ecclesia utilitas unius voluntati & commoditati præferenda est *c. 35. causâ 7. q. 1.* Nego, si ejusmodi causa non subsit, per *c. 39. ead. q. 1.* quia jus suum sine culpa vel causa publica nemini est auferendum. Cæterum licet Barb. *f. E. U. lib. 1. cap. 19. n. 33.* existimet, translationem involuntariam

inferioris à solo S. Pontifice, non verò ab Episcopis fieri posse; cum tamen id nullibi reperiatur S. Pontifici reservatum, neque alicui juris fundamento inniti videatur, puto prædictam translationem etiam Episcopis respectu suorum subditorum permissam esse; præsertim quia causam & utilitatem publicam, ex qua fit translatio, non solum S. Pontifex, sed etiam Episcopi in suis subditis promovere possunt, ac debent.

§. V.

Forma Translationis desumitur à requisitis, quæ tria

I. Requiritur consensus, & licentia superioris: propriâ enim auctoritate se ab una Ecclesia ad aliam transferre haud licet, nec impunè est, siquidem, si Episcopus consecratus vel etiam tantum confirmatus id attentet, & propria auctoritate ad alium Episcopatum transeat, utroque sententiâ Judicis privari debet, tum in poenam commissi adulterii spiritualis, quatenus dimissâ priori Ecclesiâ, tanquam uxore legitimâ, ad aliam transit. *c. 11. causâ 7. q. 1.* tum etiam quia præsumitur priorem ex superbia despexisse, & posteriorem avaritiâ vel ambitione ductus concupivisse. *c. 31. d. q. 1. c. 3. & ibi Panorm. n. 5. h. t.* Quodsi Prælati, alique Beneficiati Episcopis inferiores sine Superioris sui indulto ad aliam Ecclesiam suâ relicta migrarent, communionem privandi sunt: donec ad priorem redeant; & si interim in eorum locum alii substituti sint, tam diu vacare debent ab officio & beneficio, quod in priori Ecclesia habebant, quàm diu substituti vivent. *c. 43. d. causâ 7. q. 1.* absolucè tamen & simpliciter priori beneficio non privantur, cum tam grave delictum ex parte ipsorum non censetur, utpote non ita fortiter suis Ecclesiis alligantium; nisi Episcopo regressum impetranti omninò inobedientes forent: tunc enim non tantum possunt & debent ab officio

cio deponi, sed nec aliquando spem restitutionis habere. *c. 24. cit. causâ 7. q. 1.* Specialiter quoque poena privationis statuitur in illos, qui mediante permutatione ab uno beneficio ad aliud propriâ auctoritate transeunt. *c. 7. de Rer. permut.* Cujus specialitatis ratio est periculum simoniæ, quæ in beneficiorum permutatione propter spiritualium & temporalium permixtionem facile intervenire potest.

8 II. Ad canonicam Translationem requiritur justa causa, quæ generatim duplex est: utilitas Ecclesiæ, &urgens necessitas. *c. 34. 35. 37. & 39. causâ 7. q. 1.* Causa utilitatis subesse censetur, si quis in Ecclesia, ad quam transfertur, plus profuturus verisimiliter existimetur, vel si translationem suadeat bonum pacis, & concordia, arg. *d. c. 34.* Urgens necessitas tunc subesse creditur, si quis ob hostiles persecutiones, vel aliam similem causam in propria Ecclesia tutò subsistere nequeat; quo casu alteri vacanti præponi solet, donec necessitas cesset: ea autem cessante ad priorem Ecclesiam restituitur, & quasi jure postliminii reverti potest, imò tenetur, nisi dimissionem legitimam impetret. *c. 42. & 44. cit. causâ 7. q. 1.*

9 III. Requiritur, ut translatio fiat à minore ad majorem dignitatem: quia exinde facilius speratur major Ecclesiæ utilitas, quam si translatio fieret à majori dignitate ad minorem, v. g. ab Archi-Episcopali ad Episcopalem, quod non facile conceditur. *c. 1. h. t.* Hinc si quis licentiam impetret transeundi ad majorem dignitatem, non poterit vi illius transire ad parem vel minorem: quia tale indultum, utpote contra jus, est strictæ interpretationis, ac propterea ad literam servandum. Text. & Panorm. *in c. fin. h. t.*

§. VI.

Finis Translationis est, ut Ecclesiæ necessitati, & utilitati personis dignis rectè succurratur.

§. VII.

Effectus Translationes est I. quòd per illam spirituale matrimonium inter Episcopum transferendum, & priorem Ecclesiam contractum dissolvatur, isque ab ea omninò liberetur. *cap. 4. §. fin. de Postulat. c. 2. h. t.* Ratio est, ne alioquin translatus existat sponsus duarum Ecclesiarum.

II. Quòd translatus in posteriori Ecclesia eandem potestatem consequatur, perinde, ac si per electionem, vel alium modum legitimum eam obtinuisset. *d. c. 2.*

III. Quòd per translationem incipiat vacare prior dignitas, aut beneficium translati, & is omne jus amittat in Ecclesia, à qua discedit. *c. 3. causâ 21. q. 2.* Verùm hic

Quæritur, quando & an etiam ante adeptam possessionem alterius prior dignitas, vel beneficium vacet?

R. I. Episcopi translati prior Episcopatus vacat ipso jure, quam primum S. Pontifex translationem ratificat, etiam ante expeditionem literarum Apostolicarum, & ante acquisitam possessionem posterioris Ecclesiæ, ad quam est translatus, ita ut abstinere teneatur à prioris jurisdictionis exercitio (utpote transeunte in Capitulum tanquam sede vacante) mox à tempore, quò in translationis notitiam pervenit etiam ex testimonio v. g. Secretarii Collegii Cardinalium P. Engl. *h. t. n. 5.* Ratio est: quia ex tunc Episcopus jam est spirituali matrimonio copulatus posteriori Ecclesiæ, ac in illa plenum jus acquirit; ne ergo spirituale adulterium committat, & sponsus existat duarum Ecclesiarum, à priori omninò solutus esse debet, nihilque juris in illa retinere, arg. *c. 2. h. t.*

R. II. Si alii Prælati & Beneficiati Episcopis inferiores transferantur, priora eorum beneficia ordinariè non vacant ante obtentam posterioris possessionem: *c. 7. §. cum verò & ibi Gloss. de Elect.* Ratio est: quia in his

cessat ratio prius allegata, cum inter illos & Ecclesiam non contrahatur matrimonium spirituale. Unde etiam in translatione Episcopi, si præter Episcopatum habeat alia beneficia annexa, illa probabiliter non amittet ante actualem possessionem posterioris Ecclesie: cum respectu illorum non contraxerit spirituale matrimonium, consequenter per eorundem retentionem non committat spirituale adulterium. Nisi forsan ista beneficia omnino necessariam connexionem habeant cum priori Episcopatu; quo casu tanquam accessorium sequerentur suum principale, & vacarent vacante priore Episcopatu, scilicet immediate post translationem à S. Pontifice perfectam, etiam ante actualem possessionem.

Planè hæc omnia non aliter procedunt, quam si quis utilitatis causâ transferatur: si enim translatio fiat causâ necessitatis, veluti ob gravem persecutionem, aut infestationem hostium, tunc non solvitur conjugium spirituale, & prior Ecclesia non vacat, sed translatus retinet jus ad aliam quasi in pendentem & sub conditione, si nimirum ab hostibus liberetur, ut *supra* num. 8. notavimus.

§. VIII.

Hactenus de Translatione personarum Ecclesiasticarum. Huic *affinis* est translatio Ecclesiarum de uno loco ad alium. Unde

I. Ad hoc, ut transferatur Ecclesia cathedralis, requiritur auctoritas & consensus S. Pontificis. *Gonzal. in c. 1. h. t. num. 11.* Ratio est: quia similes mutationes Ecclesiarum Cathedralium sunt ex causis majoribus, & S. Pontifici reservatis non minus, quam translationes Episcoporum per *d. c. 1. h. t.* in illis verbis (*translationes Episcoporum, & mutationes sedium*)

II. Ad hoc, ut fiat translatio Monasterii, vel alterius inferioris Ecclesie, requiritur, & sufficit consensus Episcopi & Capituli. *c. 41. causa 16. q. 7.* Ratio est: quia Monasterio-

rum seu inferiorum Ecclesiarum mutatio non est ex causis majoribus, exemplo translationis suorum Præpositorum. Nihilominus tamen censetur esse quædam species alienationis, teste *Tulcho lit. 7. concl. 363. n. 1.* ac consequenter saltem juris solemnitates ad alienationem aliàs requisitas exigit, nimirum consensum Episcopi & Capituli: præsertim, quia ordinariè subest periculum, ne Ecclesie vel subditis graviter præjudicetur.

Limita tamen I. in Ecclesiis & Monasteriis Mendicantium; quæ de loco ad locum transferri nequeunt absque speciali Sedis Apostolice licentia expressam mentionem faciente de prohibitionem contenta *in c. un. de Excess. Prælat. in 6.* eò quòd ex eorundem translatione faciliùs orientur scandala, querelæ, & gravamina subditorum, maximè si posteriori loco viciniore sint alii Religiosi Mendicantes.

Limita II. ut aliarum Ecclesiarum translatio faciendâ sit intra eandem Diocesim: nam terminos Diocesis mutare est de reservatis Summo Pontifici: sicut enim Episcopus Diocesim non habet ex se, vel à suo inferiore, ita nec potest auctoritate suâ vel inferioris illam minuere, dismembrare, aut aliâ ratione mutare. *Barb. de Offic. & potest. Episcop. p. 3. alleg. 50. num. 5.*

Limita III. ut quamvis privilegia non manent penes Ecclesiam antiquam, sed ad novam transferantur (nisi forsan præcisè ad locum antiquum ratione specialis devotionis, peregrinationis, seu Religionis fuissent restricta) tamen in priori loco ad ministeria Ecclesie debeat dimitti Presbyter. *d. c. 41. & ibi Gloss. causa 16. q. 7.* modò id arbitrio Episcopi congruè fieri possit, ut insinuat *Tulchus d. concl. 363. num. 2.*

III. Etiam in hac locali translatione requiritur causa legitima, quarum tres referuntur *in c. 36. dist. 1. de Consecr. Prima, cum necessitas persecutorum locorum gravaverit.*

Secunda, cum difficultas locorum fuerit. Tertia, cum malorum societate gravantur. Quibus addi potest aeris magna intemperies. Glossa in d. c. 36. vel alia notabilis melioratio. cit. e. 41. causa 16. q. 7. Quae omnes reduci possunt ad duas supra n. 8. nominatas, scil. utilitatis & necessitatis.

TITULUS VIII.

De Auctoritate & usu Pallii.

SUMMARIA.

1. Quid sit Pallium?
2. Pallium hodie confert solus S. Pontifex.
3. Quibus competat usus pallii?
4. 5. 6. 7. Quando & quo loco pallio uti liceat?
8. Usus Pallii est privilegium personale.
9. Quando peti debent?
10. 11. Materia & figura pallii.
12. Et seqq. Archi-Episcopi, quae possit, quae non sine pallio?

Postulati, electi, vel translati interdum jus habent gestandi in signe suae dignitatis, quod hic Pallium nuncupatur.

Definitur autem Pallium, quod sit singulare aliquod ornamentum à Corpore D. Petri desumptum, dignitatem & plenitudinem pastoralis officii specialiter designans. Colligitur ex c. 4. in f. de Elect. c. 3. h. t. Dicitur à Corpore D. Petri desumptum; quia super altare D. Petro dedicatum benedici, indeque à petente, vel alio ejus nomine recipi solet, prout exponit Gloss. in d. c. 4. V. corp. assumuntur.

Causa efficitur Pallii is dici potest; qui confert. Confert autem hodie solus S. Pontifex: quia ab eo, tanquam à supremo Hieracha, & omnis plenitudo potestatis Ecclesiasticae (quae per pallii traditionem tribuitur) promanat. Gonzal. in c. 1. n. 8. h. t. Olim vero ex privilegio Papae etiam quatuor principales Patriarchae: Constantinopolitanus, Antiochenus,

Alexandrinus, & Jerosolymitanus, postquam id à S. Pontifice acceperant, praestito prius eidem fidelitatis & obedientiae juramento, suis suffraganeis dare potuerunt. Text. & Panorm. in c. 23. de Privilegiis.

Subjectum Pallii sunt personae, quibus pallii usus competit. Et licet ordinariè tantum Archi-Episcopis, aliisque superioribus Praelatis, ut S. Pontifici, principalibus quatuor Patriarchis, & Primatibus competat juxta c. 3. & 4. h. t. c. 1. & 2. dist. 100. Nihilominus etiam Episcopis nonnunquam ex speciali privilegio conceditur, ut patet ex c. 15. de Praesumpt. & legitimus concessum esse Episcopo Ostiensi propè Romam, qui Papam consecravit; Episcopo Papiensi in Longobardia; Episcopo Lucensi in Thuscia; item Bambergensi in Germania, & quinque Ecclesiensi in Hungaria. Azor. Inst. mor. p. 2. l. 3. c. 34. q. 3.

Quò ad usum verò Pallii Innocentius III. in c. 4. h. t. his verbis rescribit: *Sane solus R. Pontifex in Missarum solenniis pallio semper utitur & ubique. Alii autem eo nec semper, nec ubique; sed in Ecclesia sua, in qua jurisdictionem Ecclesiasticam acceperunt, certis debent uti diebus.* Cujus hanc rationem decisivam reddit: *quoniam Pontifex assumptus est in plenitudinem potestatis, quae per pallium significatur; alii verò vocati sunt in partem sollicitudinis, atque plenitudinem pastoralis officii, non respectu omnium fidelium, & in toto orbe, sed in certo solummodo genere & loco participant.* Ubi

Quaeres I. Quinam sint illi dies, quibus Archi-Episcopus, aliique pallio uti possint? quamvis in jure non satis determinentur, congruenter tamen illos enumerat Glossa in d. c. 4. b. 1. arg. c. fin. de Feriis. ubi principaliora festa nominatim adducuntur; quibus merito addit Ecclesiarum Dedicaciones, Ordinationes Clericorum, & Consecrationes